

LUMINA

FOAIE RELIGIOASĂ-CULTURALĂ PENTRU POPOR

ABONAMENTUL:
Pe an: 12 coroane
Pe 6 luni: 6 „
Pe 3 luni: 3 „
Un număr 24 bani

APARE JOIA

REDACTOR:
Dr CORNEL CORNEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRĂȚIA: Strada Timișorii Nr. 59.
TELEFON Nr. 30.
INSERTIUNILE SE SOCOTESC AMĂSURAT TARIFEI
MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ

Drum bun

Dr Ioan Urban Iarnic

Când în iarna anului 1874—5, în vremea petrecerii mele la Paris, întâlnindu-mă acolo cu un Român din țara românească, am început să mă apuc de învățarea limbii românești, nu prea aveam la îndemână cele-ce trebuie: nici tu gramatică, nici tu dicționar, nici de cetit nimic de mai Doamne ajută. Uitându-mă ici-colea în niște foi românești, pe cari le căpăta dascălul meu dl Georgian, mi se părea că cu cunoștințele mele din limba franceză și latină în scurtă vreme am să fac ispravă mare. Cu atât mai mult, că și cea dintâi bucată de cetire ce mi căzu în mână era o novelă »Elisa sau Don Juanii Bucureștilor« de Popescu, care mișuna de cuvinte franceze și latine.

Urmările jalnice ale acestei stări de lucruri n'au întârziat să se arete, și din întâmplare chiar acum după atâta amar de vreme pot să mă conving despre treabă. După-ce ne-am despărțit, dascălul meu și eu, am pus la cale să ne trimitem la scrisori, mai cu seamă să-i scriu dlui Georgian eu, chipuri să mă deprind cu folosirea limbii române în scris. Răvașele acestea nu le scriam de-a gata, ci înainte de toate făceam un concept, pe care îl păstram pentru mine și dascălului meu îi trimiteam o copie. Conceptele acestea se găsesc până azi în masa mea de scris și din vreme în vreme scociorând printre hârtii, îmi vine să dau de ele. Să nu se mire nimeni dacă spun că mi se face scârbă,

adevărată scârbă de aceste începuturi sarbede ale mele!

Și cum să nu? Căci de atunci încoaci câte roade ale minții agere a poporului român nu le-am cetit. Basme, cântece, doine, strigături, descânțece, proverbe, câte cuvinte și locuțiuni populare, pline de vlagă și de tărie le-am însămnat pe niște țedule! Am mers chiar până acolo de am luat dicționarul român-germân al lui Ghiță Pop, care acum trei ani a căzut jertfă unui atentat, și nevrând să aștept tipărirea volumului al doilea, germân-român, care din fericire se găsește gata la editorul Langenscheidt din Berlin, mi-am făcut eu însu-mi dicționarul acesta, scoțând toate cuvintele aflătoare în cartea aceasta bine făcută. Atunci am văzut cât se poate de bine, câtă bogăție de cuvinte și locuțiuni cunoscute poporului român are limba românească, chiar pentru niște înțelesuri de obște cunoscute și am avut dovadă îndestulitoare, că nu fac bine aceia, cari chiar atunci se încumetă de a furișa în limbă niște cuvinte străine de p. »a ezita« în loc de a sta la cumpână, a se cumpăni, chibzui; sau »a reuși« sau »reuza«, când se poate zice curat românește: a ieși bine, a scoate la cale, brodi, a scoate la capăt, merge bine, isprăvi, izbuti, izbândi, nimeri, merge strună și a.

Despre aceste îndeletniciri ale mele am și tipărit în Calendarul revistei »Ion Creangă« din anul 1912 un articolăș, pe care l'am botezat »Beția de cuvinte«.

Din cele spuse se vede, că scopul de căpetenie urmărit de mine de ani

de zile a fost și este, să-mi însușesc întru cât aceasta este cu puțință unui străin, căruia nu i-a fost dat să petreacă vreme mai îndelungată în mijlocul Românilor, limba curat populară. Scriind românește mă feresc să mă folosesc de niște cuvinte străine, introduse nu din lipsă ci din neștiința celor cari scriu, și dorința mea cea mai ferbinte este, să mă înțeleagă oamenii din popor, chiar de aceia, cari n'au avut parte de carte.

În vremea războiului de acum am avut de mai multe ori prilej să văd, cât de stricacios este felul de a scrie așa, ca poporul să nu priceapă. În cei din urmă ani cercetam pe soldații români bolnavi sau răniți prin spitalele și lazaretele din Praga. Văzând dorul cel mare, ce-l aveau după foi românești, spre marea mea mirare băgam de seamă adeseori, că nu cunoșteau niște cuvinte străine, chiar din cele ce se păreau bine încetățenite în limbă, pe când auzind dela mine cuvântul curat românesc, îndată pricepeau, știind talmăci înțelesul cuvintelor cu pricină.

Văzui atunci, cât se poate de lămurit, cum-că acei cari nizuiesc la propășirea și luminarea poporului românesc, trebuie înainte de toate să scrie așa, ca poporul să priceapă, căci de nu fac așa, atunci toată munca lor cât de mare să fi fost, este deșartă. Oamenii cetind asemenea lucruri, nu pot să le citească cu pricepere și să tragă folos din ele, ci le rostesc ca niște papagali. Să nu se spună, că poporul trebuie înălțat la o treaptă mai înaltă și cu privire la

LUMINI

în toată mărimea pentru sf. sărbători ale Paștilor

CHEAG

pentru închegarea brânzei, se capătă ieftin la:

PETRU LEPA, KARÁNSEBES.

limbă, nu, ci din contră, învățații trebuie să se coboare la popor, adăpându-se din apa pâraelor limpezi de pe munți, în loc să se otrăvească cu fel de fel de băuturi măestrite.

Se înțelege că nici eu nu merg atât de departe să nu sufăr ca nici un cuvânt străin să nu între în limbă. Fie-care limbă se îmbogățește, desăvârșește luând cuvinte străine, dară numai atunci, dacă are neapărată trebuință de ele. Atunci însă trebuie bine socotit, dacă pentru cutare înțeles Românii din alte părți n'au niște cuvinte cunoscute poporului, căci pare-mi-se mai firesc să se ieie dintr'al său, decât să cerșească la străini.

Apoi să nu se ieie lumea după felul de gândire al străinilor, ca și cum toate limbile ar trebui să se potrivească cu privire la toate. Așa d. ex. cât de răspândită este folosirea cuvântului francez »deja« de către Români și cu toate acestea pot să mărturisesc, că nici în vorbire nici scriind nu mă folosesc nici odată de cuvântul acesta și nu mă tem, că nebăgarea în seamă a lui ar avea drept urmare să nu vorbesc lămurit. De o parte este de ajuns cuvântul »și«. D. ex., ai și fost la teatru? De altă parte mă folosesc de »chiar« sau »încă« sau în sfârșit mă nizuiesc de a alege vre-un fel de care se folosește poporul, care de mai multe ori nu-l pune deloc acolo unde Francezii îl au.

Cetind că scopul foii noastre »Lumina« este »de a da educație religioasă, culturală și economică păturilor largi ale poporului«, nu-mi pot închipui că s'ar putea lucra cu spor altfel, decât dacă cu privire la

limbă se va scrie astfel, ca aceia, pentru cari este menită foaia, să priceapă noima celor-ce li-se spune. Atunci foaia are să-mi aducă folos și mie. ca să mă desăvârșesc în felul curat poporal de a scrie: căci celor cari trăiesc în mijlocul poporului le este mai lesne să scrie la înțelesul tuturor, decât mie, care n'am decât cărți. Umblând astfel, fără nici o îndoială foaia o să facă drum bun, o să se ducă pe calea adevărată. Și aceasta o doresc din toată inimă.

Din sfânta Scriptură

„Credința, dacă nu are fapte, moartă este întru sine. Ci va zice cineva, tu ai credință, iară eu am fapte, arată-mi credința ta din faptele tale și eu îți voi arăta din faptele mele credința mea. Tu crezi, că Dumnezeu unul este? bine faci și diavoli cred și se cutremură“. (Iacob c. 2, v. 18—19).

Dumineca 4-a din post

Sf. Evanghelie dela Marcu cap. 9. v. 17—32

„În vremea aceea venit-a un om la Isus ingenunchiând înaintea lui și zicând: învățătorule, am adus pe fiul meu la tine, având duh mut. Și ori unde îl apucă pe el îl zbrobește și face spume, și scrâșnește cu dinții săi, și se uscă; și am zis învățăcelilor tăi să-l scoată și nu au putut. Iară el răspunzând a zis lui: o neam necredincios, până când voi fi cu voi, până când voi suferi pe voi, aduceți-l pe el la mine. Și l-au adus pe el la dânsul. Și văzându-l pe dânsul îndată duhul l-a scuturat pe el; și căzând la pământ, se tăvălea aspumând. Și a întrebat pe tatăl lui: câtă vreme este, de când i-s'a făcut lui aceasta? Iară el a zis: din copilărie. Și de multeori pe el și în foc l-a aruncat și în apă ca să-l piarză; ci de poți ceva, ajută-ne nouă, fiindu-ți milă de noi. Iară Isus i-a zis lui: de poți crede, toate sunt

cu puțină credinciosului. Și îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăit: crez Doamne, ajută necredinții mele. Iară văzând Isus că năvălește poporul, a poruncit duhului celui necurat, zicând lui: duh mut și surd, eu ție îți poruncesc, ieși dintrânsul, și de acum să nu mai întri în el. Și strigând, și mult scuturându-l pe el, a ieșit; și s'a făcut ca un mort, cât mulți ziceau, că a murit. Iară Isus apucându-l pe el de mână l-a ridicat și s'a sculat. Și intrând el în casă, învățăcelii lui l-au întrebat pe dânsul deosebi: pentru-ce noi nu am putut să-l scoatem pe el? Iară el a zis lor: acest neam cu nimica nu poate ieși, fără numai cu rugăciune și cu post. Și de de acolo ieșind, mergea prin Galilea, și nu vrea ca să știe cineva. Că învăța pre învățăcelii săi, și zicea lor: că Fiul omului să va da în mâinile oamenilor, și-l vor omori pe el; și după ce-l vor omori, a treia zi va învia. Iară ei nu înțelegeau cuvântul și se temeau, să-l întrebe pe el“.

* *

Isus Cristos scoase dintr'un copil un duh necurat, care îl arunca de multe ori în apă și în foc și care îi mai legase și limba, fiind din copilărie mut. Tatăl pruncului rugase mai înainte pe apostoli, ca să-l tămăduiască pe el, dar ei nu putură, și întrebând pe Isus de ce n'au putut ei să scoată pe duhul cel necurat, le răspunse: „Acest fel cu nimica nu poate ieși, fără numai cu rugăciunea și cu postul“.

Evanghelia de astăzi ne arată puterea cea mare ce o are rugăciunea și postul. Suntem noi oamenii atât de lipsiți, atât de slabi și neputincioși, încât avem trebuință să ne rugăm totdeauna lui Dumnezeu, ca să ne deie darul și ajutorul său, după-cum însuș zice: „Cereți și se va da vouă, căutați și ve-ți afla, bateți și se va deschide vouă, că tot cel-ce cere ia“. (Matei VII. 7). Rugăciunea este înălțarea gândului nostru la Dumnezeu, de aceea se cuvine să ne rugăm cu smerenie, cu răbdare și cu căldură. Tămăia fără foc nu dă mirosul ei, așa și rugăciunea fără căldură nu e plăcută lui Dumnezeu.

Rugăciunea noastră să nu fie însă numai fărnăică, adevă să nu grăiască numai gura, iar sufletul să n'o audă. Venim la

lubiți și pe vrăjmașii voștri

— Povestire morală —

George Cătană

Comuna Livezei de sus e cea mai frumoasă din toate comunele situate pe malul stâng al râului „Mănosul“, numit astfel din cauza că adese ori și mai ales primăvara când se topește neaua se umflă de iese din alvia sa și inundă tot împrejurul. În partea de jos a comunei este pod statornic peste râu, în partea de sus însă e numai un pod umblător și podarul, un om bătrân și pățit, trecea oamenii încoaci și încolo pe lângă o mică taxă.

Într'o zi de primăvară podarul venia din susul apei cu o sarcină de lemne, ce le adunase de pe malul râului și grăbia spre căsuța sa, când iată se văzu față în față cu marele proprietar din comună și cu fiul acestuia, oameni sumeți și înfumurați, cari veneau dela vânatoare. Podarul când îi văzu îi salută cu respect mulțumită, se puseră cu ocări și sudalme pe

— Iar mi-ai furat lemnele din pădure moșule — zise domnul cel mare.

— Să fie cu iertare domnule, pe cinstea mea de om bătrân îți spun că nu le-am furat, doară le cunoști că sunt strânse de pe lângă apă, sunt putrede pe jumătate, dar se poate că apa le-o fi adus din pădurea Domniei Tale.

— Minți moșule — zise din nou spăia, că

dacă și nu le-ai furat acuma, le vei fi furat altă dată, că voi sunteți niște hoți, vă cunosc eu.

— Domnule — zise mănios moșul, nu mă atinge în cinste, în omenie, că dacă și nu am cine știe ce avere, dar am omenie care la mine face mai mult, ca la DTA averea.

— Și spăia atins de vorbele îndrăznețe ale moșului îi zise cu asprime:

— Moșule, moșule, dar cu cine te prinzi tu, nu știi că am putere să-ți fac un clopot care să-ți cânte toată viața, că și dacă nu mi-ai furat tu lemnele ăstea din pădure, dar ai furat altă dată, ori a furat fiul ori nepotul DTale, asta o știu bine și tot te am în mână, măcar de ești așa bun de gură.

— Doamne ferește-mă de pacoste — zise moșul făcându-și cruce, — curat povestea lupului cu mielul.

Atunci domnul cel tinăr se repezi la moș, îi luă sarcina de vreascuri și o aruncă în apă, iar apa o mână cu repeziune la vale.

— Coccoane — zise din nou moșul — nu te temi de Dumnezeu, că te-o bate, căci azi ești mare și tare, și ca mâne poți ajunge ca mine, ori mai rău, căci eu sunt sărac ce-i drept, dar am suflet curat... și moșul nu mai avu vreme să spună nimic, căci domnul cel tinăr îl luă dela spate, și îl împinse în apă, numai ca să rădă de nenorocirea bietului om.

Sărmanul podar, era p'aci să se înnece, abia ieși tot ud și friguros din apă și ajungând la căsuța sa din margine, abia își desmorți oasele înțepenite de frig.

Măne-zi des-de-dimineată cei doi proprietari, tata și fiul, erau la căsuța moșului să-i treacă de cealaltă parte a râului.

— Să ne treci moșule cu podul de cealaltă parte, să mergem la vânatoare în pădurea bătrână — zise domnul cel tinăr, iar tatăl său lega căpăii unul de altul, ca să nu sară în apă.

Moșul în voie bună, ca și când domniaștia nu i-ar fi pricinuit eri nici o supărare, — le zise cu glas răspicat.

Domnilor! astăzi nu vă pot implini dorința, apa e prea mare, s'a topit gheața de vântul de astă noapte și nu cutez să desleg podul. Am de poruncă dela stăpânire, să nu trec pe nimeni când se pornește gheața și sloieții pe râu.

Și vedeți că apa tot crește și tablele de gheață acoper toată fața râului lovindu-se unele de altele și umflându-se în sus. Nu e chip de a vă putea trece, mai bine faceți ocolul și treceți pe podul cel mare, unde nu aveți teamă de nimic.

— Nu vorbi multe moșule — zise domnul cel mare, — nu avem vreme de perdut, iată de te înecă aseară, astăzi nu avea cine să ne treacă; așa desleagă în grabă funia podului, că iată noi ne-am și urcat pe el, ori ești supărat pe noi și voiești să-ți răzbuni prin aceea, că nu voești să ne treci.

Ba eu nu sunt supărat, nici nu voiesc să-mi răzbun, că răzbunarea e a Domnului, zise moșul hotărît, dar nu pot cu nici un preț să vă trec până nu se trage apa.

Atunci Domnul cel bătrân aruncă moșul

biserică ca să ne rugăm, dar mintea noastră o lăsam acasă, sau în târg, sau la pricinile noastre lumești. Alții se roagă, și buzele lor zic: „Iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor noștri“ iar în mintea lor se gândesc, cum să își izbândească asupra vrăjmașului lor. Gura se roagă și zice: „Ci ne mântuește pe noi de cel rău“, iar sufletul socotește cum să facă lucrurile cele rele și păcătoase. Nu aceasta este rugăciunea adevărată, ci aceea, când mai întâi inima decât trupul își pleacă genunchii săi, când mai întâi inima decât mâinile le ridicăm către Dumnezeu, când mai întâi inima decât ochii varsă lacrimi, când mai întâi inima decât gura grăiește.

Domnul Cristos zice: „Toate câte veți cere rugându-vă să credeți că veți lua și va fi vouă“ (Luca XXI. 22). Aceste cuvinte ne încredințează, că Dumnezeu fără îndoială ne va asculta, de ne vom ruga cu suflet umilit și cu credință tare. Sf. proroc Ilie s'a rugat să nu ploaie și n'a plouat pe pământ 3 ani și 6 luni. Și iarăși s'a rugat și cerul a dat ploaie și pământul a crescut rodul său. Prorocul Daniil a astupat gurile leilor, cei trei cononi au stins puterea focului. Dar Dumnezeu ascultă și pe cei păcătoși, dacă se roagă cu credință și cu pocăință. O rugăciune scurtă: „Dumnezeule milostiv fii mie păcătosului“ a îndreptat pe vameșul. Un glas de rugăciune: „Pomeneste-mă Doamne când vei veni întru împărăția ta“ a băgat pe tâlharul în rai.

Era un neam de oameni, cari ca să învețe pe pruncii lor meșteșugul săgetării, nici odată nu le da pâinea în mână, ci o puneau într'un sul înalt, și dându-le arcul și săgețile în mâni, le arătau unde sta pâinea și dacă voiau să mănecă, trebuiau s'o coboare cu săgeata de acolo. Așa și noi văzând milele lui Dumnezeu, cu arcul rugăciunilor noastre să facem să cadă din înălțime peste noi. Să ne rugăm deci neîncetat lui Dumnezeu, că mare este puterea rugăciunii, cu ea înduplecăm omul pe Dumnezeu, ca să asculte cererile noastre,

ca să ne mântuiască de ispite și de cădere în păcat, căci ceea-ce este trupului răsuflarea, aceea este sufletului rugăciunea.

Preotulu Vasilie

Știrile săptămânii

INVITARE LA ABONAMENT

Sprrijiniți fiind de mii de cetitori și binevoitori în niziunța noastră de a răspândi lumina binefăcătoare a credinții și a învățaturii în pătura de jos a poporului nostru, viața foii „LUMINA“ este asigurată. Intemeiată pentru trebuințele Bănătuului, ea străbate curând și în colțurile cele mai îndepărtate ale Ardealului, Bihorului, ba până și în Maramureș și în Bucovina. Dovadă, că lipsa unei foi religioase-culturale pentru popor s'a simțit atât de mult în biserică noastră. În cele trei luni, ce s'au strecurat, am arătat limpede calea, ce o urmăm. Dela această cale nu ne vom abate. Dragostea nețărnută a plugarului român față de sfânta biserică și așezămintele ei și față de neamul său, ne însoțește în drumul nostru.

Deschidem deci cu 1 Aprilie nou abonament și rugăm pe toți aceia, cari ni-au trimis prețul foii pe 3 luni, să-și reînnoiască încă de cu vreme abonamentul, ca astfel să nu li-se întrerupă trimiterea foii. Abonații noștri vechi să lipească pe cuponul mandatului poștal fașia, sau să ne scrie că sunt abonați vechi sau noi.

Prețul gazetei nu-l ridicăm. El rămâne și în viitor:

Pe an	12 coroane.
Pe jumătate de an 6	„
Pe trei luni	3 „

Mersul războiului. Comunicatele oficiale ne aduc următoarele știri: Ministrul nostru de externe, contele Czernin, a ținut după reîntoarcerea sa din București un discurs, care lămurește condițiile păcii încheiate cu România. El zice: „Cu România ne-a succes să încheiăm o pace, care va fi punctul de mănecare al unei

prieteniei cu această țară. Neînsemnatele rectificări de graniță ce le-am făcut, nu înseamnă anexări, căci ținuturile nelocuite, cari ne revin nouă, servesc numai pentru asigurarea monarhiei. Granița dela Rășava am estins-o până lângă Turnu-Severin, luând în arândă pe 30 de ani cu 1000 lei anual și fabricile de corăbii, apoi dreptul de arândare al insulelor Ostrovul-mare, Corbul și Simeanu. Am rectificat granița la Petroșeni, prin ceea ce ajunge în proprietatea noastră și înălțimea Lainic, care dominează pasul dela Surduc. Prin aceasta Sibiu și Făgărașul câștigă o nouă graniță de siguranță în lățime de 15—16 km. La toate pasurile mai însemnate, la Predeal, Buzău, Ghimeș și Tulgheș ne-am estins frontiera pe teritor românesc în măsura, pe care au reclamat-o trebuințele strategice. Regiunea de graniță a celor 3 țări ajunge cu totul în mâinile noastre, ceea ce face cu puțință o legătură sigură între Ungaria și Bucovina. Estinderea frontierei spre ost dela Cernăuț va apăra de orice atac această capitală atât de espusă până acum. Pacea cu România va pune stavilă propagandei iredentiste, care a făcut atâta sânge rău în Ungaria și se îngrijește, ca atâți oameni din Ungaria, cari au suferit fără vină în decursul războiului cu România, să fie despăgubiți. Tratatul de pace a ținut cont de interesul, ce îl avem, ca să fim provăzuți cu cereale, alimente și păcură. Dacă România voește cu lealitate să între în relațiuni prietenești cu noi, atunci prin Basarabia poate câștiga cu mult mai mult, decât a pierdut în acest război. Ne-am îngrijit ca în România după încheierea păcii să nu rămână un ghimpe în sufletul ei“. Contele Czernin a plecat la București, ca să subscrie contractul de pace.

La frontul vestic, armatele germane continuă a fi biruitoare, făcând prizonieri până acum mai mult de 90,000 soldați dușmani. Comanda supremă a armatelor dușmanilor noștri a luat-o acum generalul Foch.

La frontul italian, îndeosebi la Paștile catolice, au fost atacuri, cari însă toate s'au prăbușit.

Alegerile sinodale. Biserica noastră dreptcredincioasă din țară își alege acum pe reprezentanții săi în sinoadele eparhiale. Atragem atențiunea poporului și a conducătorilor săi firești, ca cu votul lor să cinstească numai pe acei bărbați, cari sunt cu frica lui Dumnezeu, iubesc casa Domnului și cercetează regulat sfințele slujbe și cari sunt în stare să reprezinte interesele binepricepute ale neamului și ale bisericii.

Înăugurarea monumentului reginei Elisaveta din Caransebeș va avea loc Luni în 6 Mai a. c. (Lunia Paștilor) și nu în Dumineca Paștilor, cum se hotărîse mai înainte. Ținând

un ban de argint, dar moșul nu-l luă zicând că nu poate să-i treacă. Îi aruncă după aceea un ban de aur, dar înzadar, că moșul rămase neînduplecat în hotărîrea sa.

Atunci domnul cel tinăr deslegă funia podului și apucând cârma în mână îi dete drumul. Moșul și acum îi făcu băgători de seamă, că rău fac ce fac, dar ei nici nu luară în seamă vorbele lui.

Cum însă apa era foarte repede și mare, și pe fața ei pluteau sloieți și table de ghiață cât ușile, vârtejul apei mână podul cu repeziune și îl izbi cu atâta putere de un arin din țărnuț protivnic, încât îl întoarse cu fundul în sus și cei de pe pod se pomeniră în apă, iar tablele mari de ghiață lunecară peste capetele lor.

Văzând podarul că vrăjmașii săi sunt în mare primejdie, uită toată nedreptatea ce i-o făcuseră acum și altă dată, apucă repede două funii lungi și două prăjini, ce erau anume la îndemână pentru cazuri de primejdie, le aruncă într'o luntriță, sări și el în ea, și cu primejdia vieții sale, luptându-se cu sloieții și cu valurile furioase ale râului, îi succese a trece dincolo, de unde întinzându-le prăjinile, putu la vreme să-i tragă afară, uzi până la piele ca niște șoareci și cu burta plină de apă murdară a râului ce o înghițiseră vrând nevrând, precum și cu capetele sângerânde de răni.

Podarul după-ce îi scoase la țărnuț îi muștră cu blândețe pentru încăpăținarea lor și îi duse în căsuța sa mică, dar curată, îi așeză lângă cuptorul cald, dar le spuse că de nu li

aruncau aseară sarcina de lemne în apă, acum era cuptorul și mai cald și nu le-ar clențeni dinții în gură de frig. Apoi trimise moșul pe un copil al său la curtea domnească după haine și după trăsura, ca să-i ducă acasă.

Până sosi copilul le mai vorbi moșul: Vedeți domnilor, nu ați vrut să ascultați de mine și ați pășit-o. De ascultam eu de DVoastră era poate și mai rău, că am fi ajuns toți în apă și atunci cine ni-ar fi scos? Așa mulțumiți lui Dumnezeu, că ați scăpat numai cu atâta.

— Moșule — zise atunci domnul bătrân, abia răsuflând, — noi asemănându-ne cu DTa putem zice că avem inimă de câni, pe când inima DTale e de aur; te rog să ne ierți de nedreptatea, ce ți-am făcut-o ieri. DTa puteai ușor să-ți răzbuni și să ne lași în valuri unde de sigur ne înneacam, dar n'ai făcut-o, nu ți-ai răzbunat; ești suflet bun, îngăduitor, suflet creștinesc, dar nu vom uita nici noi de DTa moșule, numai să scăpăm în pace.

Într'aceea sosi trăsura domnească și domnii fură duși acasă și căutați cu medicul și abia într'o lună de zile putură părăsi patul.

Atunci moșul fu poftit la curte, unde proprietarul în fața martorilor îi dete moșului pe vecie, cu contract de donare, complexul de zece jugere ce era chiar atunci sămănat cu grâu și care se întindea dela locul de scăpare în dreapta râului, apoi făcu moșului pe speșele sale o casă mare și frumoasă, îi mai dete un car cu boi, o vacă cu vițel, o scroafă cu opt purcei și dreptul de a-și aduce lemne din pădurea domnească

după trebuință până trăiește el, drept mulțumită pentru inima cea bună a moșului.

Mai făcu apoi marele proprietar pe speșele sale un pod statornic și trainic de piatră pe locul unde fusese mântuit de primejdie, iar de o parte și de alta a podului ridică două cruci frumoase de marmură în semn de mulțumită lui Dumnezeu, că le-a scăpat viața de primejdia în care singuri se aruncaseră.

Iar de atunci și firea și năravul domnilor proprietari se schimbă, dând drept oamenilor din comună să-și aducă lemne din pădurea domnească în 2 zile din săptămână, iar la biserică făcură daruri bogate, și din oameni îngâmfati și înfumurați cum erau mai înainte, deveniră acum oameni buni, milostivi, pâne de oameni, oamenii lui Dumnezeu.

Ba ce e mai frumos trecu și el cu toată casa sa la legea noastră românească, care, zicea, că e cea mai bună.

Își aduse apoi la curtea sa un preot român ortodox care să-i esplice temeinic această lege bună, de care până acum își bătea joc.

Bunul Dumnezeu în urma atotînțelepciunii sale cercă de multe ori pe om și prin suferințe și năcazură sădește în inima sa diferite virtuți creștinești și îl aduce la pocăință, căci în foc se lămurește aurul.

Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă dar.

Nu vă răzbunați înși-vă, răzburarea este a mea și nu a voastră, că eu voi răsplăti ficăruia după dreptate, — zice Domnul Dumnezeu.

